

पञ्चाध्यायिकादिष्वर्गो १२३ श्री भट्टोत्तम.
:

कीर्तनो

२४ भा साधनसमाह. नि. नि.

स्थलः गीताप्यागः अभिवाह.

१२११२

श्रीमद् विष्णु-दाधार्य

श्रीमती जय-तीर्थो.

८८५७

—ક્રીતનની અનુક્રમણિકા.

પૃષ્ઠ.	૫૬	૫૬	૫૫
૧ જગજીવન જગ જગજીવન.		૧૭ કેવું રક્ષા આ આકાશ ...	૧૨
મન. ...	૧	૧૮ અડંગા ઉરમાં પ્રમળ...	૧૩
૨ આજે આવો સાધક ...	૨	૧૯ એ નથી એવો બોલો...	૧૪
૩ મને કોણ ચઢી ગયો		૨૦ હું છું આપનું ભાગ ...	૧૫
આંખડીયે ...	૩	૨૧ સંયમનાં અનુક્રમ ...	૧૫
૪ કહો ક્યારે વલ્યા. ...	૩	૨૨ શું તું સાધી શકીશ જો.	૧૬
૫ દેવનું અન્નમેલકું રૂપ...	૪	૨૩ સાધનચિન્તન આસના.	૧૭
૬ જોને રૂપકા ન કશાની...	૪	૨૪ લગ્ન બોમીયો કરો પ્રવાસ.	૧૮
૭ દરિ મારી જતી ત્યાં		૨૫ કંઈક ઉડે તો જ ...	૧૯
પ્રિય તારી ...	૫	૨૬ યજનપૂજન કરી લે...	૧૯
૮ મહારસને ઉદધિ તારા.	૬	૨૭ આ જીવન પ્રજાપાણી...	૨૦
૯ વિવેક છે ઉત્પતિનો આધાર.	૭	૨૮ સંહારીયાં આ ...	૨૦
૧૦ કોડોડીયું કરે આવી		૨૯ સાધક! શ્રદ્ધા પ્રજુપાન.	૨૧
આવી ...	૭	૩૦ પ્રભુને ઠાજે તું કરજો...	૨૨
૧૧ ગાંધ ધર્મજે સંતાપ ...	૮	૩૧ કહેવી ન દુઃખની કહાણી.	૨૩
૧૨ અમે તો શોધશું હાવે...	૯	૩૨ બોલો બોલો બો અદૃશ.	૨૪
૧૩ મારી પ્રાર્થના રસીકારો.	૯	૩૩ હા સખિ એ તો એ જ	
૧૪ સાચે હું નથી તમારો...	૧૦	૩૪ જીવન ...	૨૪
૧૫ સત્યને સદૈવ જોઈ પાળે.	૧૧	૩૫ ચિદ્રાજ્ય ચક્રો નભમંડળ.	૨૫
૧૬ અણઅણમાં નિરખું હુંતો.	૧૨	૩૬ આરત અસમવન્ત હો.	૨૫

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૉપીરાયિટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૮૮૫૭ વર્ગીક

પુસ્તકનું નામ ડીપ્તિ

વિષય ૩૨૪

સાધન સાધવા સાધકોને નિમંત્રણ.

પદ ૨ (આજે એવો સાધક કયાથી એ લખ.)

આજે આવો સાધક ! સાધને સત્વર ચોટ લગાવો, હિર નજો.
 કમર કસી દૃઢ સંયમ કરવા, આતુરતા પ્રકટાવો; આવો.
 તનમનપ્રાણના ભોજે પ્રભુને, જોવા વીરા ! સંજ્ઞ થાઓ; આવો.
 પ્રાણાયામે કરીને પ્રાણસ્તંભન, કુંડલિનીને જગાવો; આવો.
 પદ્મચક્ર વેધીને મૂર્ધાપ્રદેશમાં, હાવે અડંગા જગાવો; આવો.
 યોગાગ્નિમાં સંચિત ક્રિયામણુ ને, પ્રારબ્ધકર્મ ખપાવો; આવો.
 પારશ્વા સાધીને ધ્યાનમાં કમથી, મન, વૃત્તિ, ચિત્ત દહાવો; આવો.
 મંત્રધ્વનિ શુશ્રુવા શબ્દમૂલમાં, વિજ્ઞાન^૧ હિલ્લેલી આવો; આવો.
 ચઢીભર રવિદાના કંઠ ચમત્કારે, અનુભવી લો સુખલ્હાવો; આવો.
 બ્રહ્માંડ પિંડમાં જોવાને સાચું, સંયમસાધન રહાઓ; આવો.
 એકો પુર્યષ્ઠક ચક્ર જીવન્મુક્ત, વિશ્વે વિજય વર્તાવો; આવો.

શ્રી જ. દેવી.

ધ્યાનસ્ય વૃત્તિને ક્ષણિક ધ્યેયદર્શનથી થતું માન.

પદ ૩ (હું તો જોમણુ બની છું મારા, એ લખ.)

મને કાણુ ચઢી ગયો આંખડીયે,
 આંખડીયે, ચઢી ચાખડીયે; મને.
 ક્ષણુભર જોયો છતાં, મોલો મારો આત્મા તો,
 નથી કંઈ લોક, એ તો મારો અંતરાત્મા તો,
 જેતા છુપાયો ગલી સંકડીએ; મને.
 એ તે શું અન્તઃપુરમાંદિ ગમેલો ભરાષ,
 અરે ! એ તો જરૂર છુપાયો કલિમતી માંદિ,
 ભમતી મૂકી મને પાંખડીયે; મને.

પગલી શાધી શાધી એની પાછળ પરવડે હું,
 નહિ પકડાય ત્યાં લગી નહિ પાછી ફરે હું,
 માર્ગ વહીશ હું વાંકડીયે; મને.
 ક્ષણિક મેં જોયો છતાં તેટલાએ ઠાળમાંહિ,
 મારા અણુઅણુમાં કંપ અદ્ભુત ઉપજાવ્યો કાંઈ,
 ભરાઈ હું તો એની આંકડીયે; મને.

યત્નથી શ્રમિત દીન વૃત્તિની આર્દ્ર પ્રાર્થના.

પદ ૪ (હવે દાણ ઉપાયે તૃપ્તિ નયન, એ લય.)

કહો ક્યારે વહાલા ! નયને ચઢશે વિરહે અંતર બળે,
 વૃત્તિ અતિ બ્યાકુલ થઇ હાવે, ઠરે ન લક્ષ્યરથળે.
 હોસે અને હોસે તમમાટે, સાધન મેં કીધાં,
 પોશે અને પોશે રડું પણ દાર શું રાખો દીધાં,
 બણું ધૈર્ય ધર્યું મેં આજ લગી પણ હવે ન કળ કંઈ વળે; કહો.
 ચાકી થઈ હું લોચ હવે તો હિમત છૂટે છે,
 તાણો નહિ ઓ નાથ ! હવે તો દોરી તૂટે છે,
 સાચું કહું કદી કદી તો વૃત્તિ તામસથી કળકળે; કહો.
 કોઇ કોઇ અનુભવીસરખા કહે તે આચરવા માંડું,
 ક્રીણી નજરથી મુજ અંતરના કુરુણને કહાડું,
 પરિણામે નિષ્ફળતા લહેતાં નિઃશ્વાસો નીકળે; કહો.
 માંડે અહં તજી માચું છું હું પદર પાથરીને,
 આવી મળો ઝટ ઓ ધરમાતમન ! 'મુજ આ' એમ કરીને,
 હો આપ અમમ્ય પ્રદેશે ઉપર, ને પ્રભુ ! હું તો તળે; કહો.

પ્રમીલાશબ્દેન.

પ્રભુની પ્રતીતિનો અનુભવ.

પદ ૫ (રામ ભજ તું પ્રાણીયા; એ ભવ.)

ઇષ્ટનું અલખેલકું રૂપ ન્યાણું હું મારા ઉરે,
 અંતરૂતણા પણ અંતરે; ઇષ્ટનું.
 ઉડા ઉડા ઉતરતાં, ન્યાં વિચારો વિખરાઈ જતા,
 પ્રાણુ ધારે મંદના ત્યાં ઇષ્ટરૂપ સહજે સ્પુરે; ઇષ્ટનું.
 પંચકોશથી પાર જઈ, જેથી ન ઉંકું છે કંઈ,
 જેનાથી બીજું શાંત નહિ, એવે સ્થળે પ્રભુ પ્રકટ રે; ઇષ્ટનું.
 પ્રભુરૂપ સૌન્દર્યે ભર્યું, વિમ્બહી વિલક્ષણ છે ધર્યું,
 જેની ચમકઆગળ શશિ રવિ કાટિ પણ પાણી ભરે; ઇષ્ટનું.
 નેત્રકરી ચમત્કૃતિ, વાણીથી વર્ણાઈ ના જતી,
 એ દષ્ટિમાંથી પ્રશાન્તિવાહકર દિવ્ય અમીઝરણાં ઝરે; ઇષ્ટનું.
 વર્ણવું શું વાણી હું, કે વર્ણવું શું પાણી^૩ હું,
 વર્ણવું શું ચરણ, ન્યાં મુજ વાણી કુંકિતતા ધરે; ઇષ્ટનું.
 પ્રભુશું સહજ મળતાં નજર, આનન્દ ઉર ઉલટે પ્રખર,
 તે જ ક્ષણે કૃતકૃતતા ચર્ચ રહેતી જીવનની ખરે; ઇષ્ટનું.
 દર્શન પ્રભુકેરે ચતાં, યોગેણુમાત્ર શમી જતાં,
 જ્ય જ્ય જયન્તીજીવન પ્રભુ: એ માત્ર વાણી ઉચ્ચરે; ઇષ્ટનું.
 શ્રી જ. દેવી.

સાધુતાનું સ્વરૂપ.

પદ ૬ (નિહરા આવે તાનિમાણી, એ કૃષ્ણી ભવ.)

જેને સ્પૃહા ન કલાની, જણો એ છે જ્ઞાની-એ નિજાની સાધુતાની.
 આવી મને તો ન મળતી લગે, ઇચ્છા ન મેળવવાની; જણો એ.

સંકલ્પમાં કામના ન સ્ફુરે, કોઇ પણ આ વિશ્વમાંની;	જણો.
જળકે ઉપેક્ષાવૃત્તિ જેમની, જણે વૃત્તિ ચન્દ્રમાંની;	જણો.
ચામ આ પળ વિશ્વલય તોય શું, એવી વૃત્તિ નિર્ભયતાની;	જણો.
જેની પ્રસન્નતા ક્ષીણ ના થતી, ચામ હો જીવનહાન;	જણો.
અહો ! ત્યજજેણે નિજની સ્પૃહા, લાલસા પછી તેને શાની !	જણો.
પ્રાણિમાત્રપ્રતિ પ્રેમનદી, જેમની વહેતી સદાની;	જણો.
આત્માનુભવ મસ્તીવડે, જેની મતિ છે મસ્તાની;	જણો.
બહાઈકાધિપત્યે પણ જે, લોભાય ન અભિમાની;	જણો.
એવા મહાત્માને મતિ આ નમે, સતત રહીને નિર્માંની;	જણો.

સર્વજ્ઞ દૃષ્ટદર્શન કરતી વૃત્તિના भावો.

પદ. ૭ (દીન દાસી, હૃદયના વાસિ, એ લય.)

હૃદિ મારી, જતી ત્યાં પ્રિય । તારી—

સાથે આંખે આંખો ભડે છે.

આ તે થયું શું વહાલા ! અચરજ અવનવું,

જેહં અંતર ને બહાર,

તુંનો તું જ્યાં ત્યાં નજરે ચડે છે;

હૃદિ.

હિમજળકા આવ્યે વહાલા ! ભેટવા પારી,

પુજ પ્રતિ વાળું વૃત્તિ મુજ,

ત્યાં તો તું આવી ભેટી પડે છે;

હૃદિ.

કોઈ તને શોધવાને તીર્થમાં ફરતા,

ફરતા શુદ્ધામાં કોઈ વાસ,

તપનમાં તનુ રમડે છે;

હૃદિ.

તારા વિદાસરૂપે વિશ્વસમસ્તને,

જેહ જણી ન શકે જેહ,

તેની તો બાજુ બધી બમડે છે;

હૃદિ.

અવનવાં તોયે વહાલા ! તારા જ રૂપો,
 નાનાવિષ ભાતિનાં અનન્ત,
 વિશ્વે તું તે શી રીતે ધડે છે; દષ્ટિ૦
 ન્યાં ત્યાં ને જો તે સ્થિતિમાં, જોમાં ને તેમાં,
 મારી દષ્ટિ તો હવે નિત્ય,
 ચતુરને ઝટ જકડે છે; દષ્ટિ૦

શ્રી જ૦ દેવી

ત્રણ શારીરતત્ત્વોના સંયોગથી શરીરમાં જવિનતત્ત્વનો
 સમુદ્ર રેલાય છે.

પદ ૮ (મહારાજ નજરીયાં લગ જાયગી; એ લય.)
 મહા રસનો ઉદધિ તારા ઉરમાં વહે,
 ઉરમાં વહે—મહા રસનો૦
 એ રે ઉદધિમાંહિ રત્નો રચ્યાં કંઈ રૂપાળાં,
 મંથન કરનારા, ખેલતા સિદ્ધિતણાં તાળાં; ઉદધિ૦
 એને કાઠિલડે કરતો, નિત્ય તું તોય તે ન જોતો,
 આખો છતાંએ અંધાપો સેવી તૃથા રેતો; ઉદધિ૦
 ત્રિવેણીનો ચોમ થતાં એ મહાસાગર ઉદ્ભવતો,
 મટી ક્ષારસિંધુ એ, ક્ષીરસાગરરૂપે પ્રસરતો; ઉદધિ૦
 ત્રિવેણીનું સ્થાન તારું, ન્યાં લગી તેં ન શોધી કાઢ્યું,
 ત્યાં લગી તુજ જીવન, જાણુજો બ્યર્થ તેં બગાડ્યું; ઉદધિ૦
 પૂરું અજવાળું કે ના અંધારું હોય એવા કાળે,
 એ પુણ્ય ક્ષેત્રે, વિરલ પુણ્યાગને પ્રક્ષાલે; ઉદધિ૦
 વણુ સમજ્યે ત્યાં જાતાં યાદી ગયા છે જનો કંઈ કંઈ,
 અહીં ગુરુકળ તો તો, જાણુજો યાત્રા સફલ થઈ; ઉદધિ૦

વિવેકરૂપ સાધન સિદ્ધ કરવા મનુષ્યોને બોધ.

પદ ૯ (પરિથી માડિા સુજન સંગ્રામ, એ લય.)

વિવેક છે ઉન્નતિનો આધાર,
સત્માસત્ય અનિત્યનિત્યનો, જે ઉર દદ સુવિચાર,
વિવેકી તે નરનાર, જીતે સંસાર, બની અવિકાર; વિવેક
વિવેકપાછળ વિરાગ પ્રકટે, જેહ અભય દેનાર,
વધારીને અધિકાર, જણ્યે નિર્ધાર, જગત્ નિઃસાર; વિવેક
વિવેકપાયાઉપર રચે જે, પોતાનાં ધરમાર,
અખંડ તે ટકનાર, તેમાં વસનાર, બહે સુખસાર; વિવેક
વિવેક ધરવા શાઅ કહેતાં મુદુક્ષુને વારંવાર,
પામે અવિદ્યા દાર, વિષયનો માર, સહે ન લગાર; વિવેક
તેથી ઉરમાં વિવેક ધરવા, સઘ થજો તૈયાર.
હરી વિવેકવિચાર, અનુરૂપ આચાર, તરો સંસાર; વિવેક

ઝી જ. દેવી

જ્ઞાનિક ઉપાસ્યદર્શન કરતી સાધકવૃત્તિના આરંભક અનુભવો.

પદ ૧૦ (એ અંસરી થકી વનમાળી, એ લય.)

કા ડાહીયું કરે આવી આવી,
અંતરના હૃતસાગરતલપર,
ક્ષુધાભર મુખ ઝખકાવી, કા ડાહીયું
ઓળખવા હું જ્યાં મિટ માંડું,
તવ દે મુખકું છુપાવી;
પુનઃ ઉછળતા દેખું તરંગો,
એમ મને ભરમાવી; કા ડાહીયું
ધારી ધારી જોતાં નવ આવે,
આવે નજર ચુકાવી;

જોઈ ન જોઈ ત્યાં તો પાછું એ,
 ક્યાંએ વદન દે વિલાવી; કા ડાકીયું.
 એને મન તો રમત ને મુજ મન,
 અતિ વિકળતા થાવી,
 એ દર્શનવિણ્ય એન પડે નહિ.
 ઘેલી મને તો બનાવી; કા ડાકીયું.
 કાણુ તરી એ અણુકારણુ પણુ,
 મુજને દે લક્ષ્યાવી,
 નિશ્ચય એ મુજ હૃદયનો સ્વામી;
 એવે (મને) આહી ચલાવી; કા ડાકીયું.
 મેલનઅથે^૧ પેસું જીંડાણે,
 સાગરમાં અંપલાવી;
 અંતરાસ જઈ અભેદ પામું,
 ગુરુએ કાગ એ જણાવી; કા ડાકીયું.
 શ્રી જ૦ દેવી.

જ્યતીત પ્રતિકૂળનું ચિંતન ત્યજવા યોગ્ય છે.

પદ ૧૧ (ધડી બે ધડીમાટે શું, એ ભય.)
 શીઠ ધરીએ સંતાપ, વ્યતીતકેરી વાતનો,
 રેતીપરના સાપ, વખનનો સાથે વહી ગયા;
 પ્રસંગ એ બૃહી ત્યજજે મનમાંની માયા રે,
 મયું ના મયું હાવે તો થવાનું નથી;
 થવાનું નથી તો વાતો કર તે જતી; મયું.
 છોડી ચિન્તન જૂતનું, ભાવિ જો અનુકૂળ,
 સેવીશ હર પરિતાપ તો, કરમાઈ જશે નવું પુલ; મયું.
 દિવસ ગયાનું દુઃખ, ધરવું કાં જોછને શતને !
 કરમાવવું ન મુખ, વાશે વહેલા વહાણમાં.

પ્રસન્ન રહે છે એવું વિચારીને ડાહ્યા રે:
 'થયું ના થયું હાવે તો થવાનું નથી.'
 થવાનું નથી તો તેની ત્યજવી સ્મૃતિ; થયું.
 વિરમૃતિપટમાં નાખજો; વીતક તારાં સર્વ,
 સમચિત્તે સંસારમાં રહેતાં જોઈશ સુખપર્વ; થયું.

ઈશ્વરસોધન.

પદ ૧૨ ગઝલ.

અમે તો શોધશું હાવે, અણઅણમાંહિ ઈશ્વરને.
 ●પરના અસત્ પડનીએ નિગૂઢ એ સત્ય ઈશ્વરને.
 સ્થામળાં અબની પાછળ રહે છે ચન્દ્ર ઝગઝગતો,
 જોઈશું અવિદ્યાઅબોની પાછળ છૂપા ઈશ્વરને.
 ધૂલિને ફેંદતાં પામે, સુભાગી રત્ન તેજસ્વી,
 વિવેકજ્વલે અસત્ ધૂલિ, ઘોષને જોશું ઈશ્વરને.
 તિમિરમયી રાત્રિમાં તારા ઝગે છે જન્મ નભમાંહિ.
 તિમિરમય આ પ્રપંચવિષે, ઝગઝગતો જોશું ઈશ્વરને.
 ભલેને શોધતાં એને કદુ અનુભવ બહુ થાતા,
 ખમીશું તે અને સુખ દુઃખમાં શોધીશું ઈશ્વરને.
 મળે આ જન્મમાંહિ કે ભલે ધરવા પડે જન્મો,
 ન ધરતાં તેની ચિંતા, પણ, વિરમશું પામી ઈશ્વરને.
 શ્રી જૉ દેવી.

દુર્લભ સાધકની પ્રાર્થના.

પદ ૧૩ (સાધો ! ધ્યાનને લગાવો, એ લય.)
 મારી પ્રાર્થના સ્વીકારો, કર કરુણાવડે પ્રસારો,
 આ શિરે વરદ કર ધરવા રે જી.
 દેવાને દાન કાઢી, નથી મારા હાથમાં રે, (ર)

હું તો છું માત્ર યાચનારો,

કર ગ્રહો પોતાનો કરવા રે જી; મુજ૦

બાણું નહિ સ્તોત્ર-પાઠો, રીઝાવવા આપને રે, (૨)

અસંખ્ય હું કરું લવારો,

રહો તત્પર કાને ધરવા રે જી; મુજ૦

તનુબળ પશુ છે ના મારું, સેવાવત સેવવા રે, (૨)

ખોચરો સ્વભાવ તેમાં મારો,

પશુ ચરણથી દેશો ન ખરવા રે જી; મુજ૦

મનપર અંકુશ ના મારો, અનુષ્ઠાન સાધવા રે,

તોપશુ મુજ ધ્યાનમાં પધારો,

દો કરુણાસાધન તરવા રે જી; મુજ૦

અશક્ત, અધિકારહીણો, પામર છું પૂરો રે, (૨)

નકારો પરન્તુ છું તમારો,

હવે નિજ પદમાં દો ઠરવા રે જી; મુજ૦

શ્રી જ૦ દેવી

इष्टने पोतानी निकट आववा भक्तनी याचना.

પદ ૧૪ (સાધો ! ધ્યાનને લગાવો, એ લય.)

સાચે હું નથી તમારો, પશુ મુજને કહીને ' મ્હારો, '

મને તારો, તારો, ગુરુ ગરવા ! રે જી.

તમારા પ્રદેશમાં હું ફરવા ન આવતો રે,

આવો તમે મારા દેશ ફરવા;

મને૦

તમારા સ્વરૂપમાંહિ ઠરી થકું હું નહિ રે,

આવો તમે મારામાંહિ ઠરવા;

મને૦

આપના ઉચ્ચ ધામે ચઢતાં હું આળસુ રે,

મરિા તમે મુજ પાસે ઉતરવા;

મને૦

તમારા સ્મરણુ મારા મનથી ન થઇ શકે રે,
 મને તમે માડો પ્રભુ ! સ્મરવા; મને૦
 પરવા કંઈ એવો નથી હું, તમારીએ આપણા ! રે,
 મારી પશુ કરજો તમે પરવા; મને૦
 ઉપેન્દ્રના નાથ ! જરૂં એક, કરુણા પ્રસારણી રે,
 મારાં તો કારજ સધળાં સરવા; મને૦

કયું હૃદય મહા મસ્તિને અનુભવી શકે !

પદ ૧૫ (સાર આ સંસારમાં ન જોયો, એ લય.)
 સત્યને સદૈવ જોહ પાળે, તે હૃદય અમૃતને ઝીલતાં,
 નિત્ય મહા મસ્તીમાંહિ મ્હાલે.
 જગતમાં રહ્યા છતાંય સંયમથી આત્મચલે,
 રમ્ય ને પવિત્ર જીવન ગાળે; તે૦
 જેના આનન્દતણી ખીલી કલિકા,
 કરમાતી ના કાઇ કાળે; તે૦
 તત્ત્વતણા ચિન્તનરસપોષણને પામતી,
 સત્ત્વ વૃત્તિ જેની સદા ફાલે; તે૦
 દૈવી બલકેઈ પરમ સ્વાદુ ફલ ચાખવા,
 બુદ્ધતાં જે મેરુવૃક્ષકાળે; ૧ તે૦
 પળ-પ્રતિપળ આત્માની ઉન્નતિ સાધવા,
 સતત સત્પ્રયત્નપથે ચાલે; તે૦
 તાપત્રય ટાળવાને પરમ શાંતિ ભાળવા,
 મગનગુહામાંહિ ૨ ઢાળો ઢાળે; તે૦
 ઉપેન્દ્રઉપાસ્યસાથે એકતાને પામી,
 અંતર અદ્વૈતની મજા લે; તે૦

૧ મેરુદંડસાથે સખંધવાળા વ્યક્તોમાં. ૨ મૂર્ધામાં.

સર્વત્ર દર્શન કરતા મક્તના મનોમાવો.

પદ ૧૬. (૫૮ ઘટમાં વ્યાખ્યા જોઈ, એ લય.)

અણઅણમાં નિરખું હું તો મારો નાથ, મારો નાથ, મારો નાથરે,
હસતો ખેલતો મારી સાથ ને સાથમાં જ.
નિર્ભય નિઃશંક હું તો વિચરું આ વિશ્વમાં રે,
દેવામિતણો સંગ સેવી દિન ને રાત, દિન ને રાત, દિન ને રાતરે;—હસતો.
અમૃતરૂપ હું તો ખની ગયો આપે રે,
પ્રાણનો યાતાં હુંપર કરુણાપાત, કરુણાપાત, કરુણાપાતરે; હસતો.
અવિચલ અવિકારી અને અજરામર હું થયો રે,
પ્રભુની પિંડીથી મેં તો બીડી બાથ, બીડી બાથ, બીડી બાથ રે; હસતો.
જેવી તેવી પણ મારી ઇચ્છાને જણતાં રે,
સામે આવી ઉભો રહે જતો જત, જતો જત, જતો જત રે; હસતો.
મારાં કર્મેનિ એ તો રવીકારી લે જાતે રે,
મુજને ફળ આપે આવી હાથોહાથ, હાથોહાથ, હાથોહાથ રે; હસતો.
ઉપેન્દ્રવરૂપે સિદ્ધ, મને ત્યાં પછી કહેવી કે—
કરવી રહી ક્યાં હવે બીજી વાત, બીજી વાત, બીજી વાત રે; હસતો.

સહસ્રદલપદ્ય.

પદ ૧૭ (મને આવે છે ફેર, એ લય.)

કેવું રમ્ય આ આકાશ^૧, શુક્રતાના સારરૂપ દીસતું !
કેવો અનુપમ પ્રકાશ, નિરખી મન સહજ મલકાઈ જતું.
શુભ વર્ણવાળું સહસ્રાર^૨ ત્યાં, કેવું પામ્યું પ્રસાર !
અમૃતસવણુ જ્યાં થતું,
મત્ત મનકું યુગતું,
કરી ત્યાં સમાસ; નિરખી મન.

પણ એ નિહાળતાં છૂટી જતો, બધો જ્ઞાનવ્યભાવ,
 આવનવું ન કંઈ લહે,
 જોવું પણ ન કંઈ ચહે,
 જતો ચૈતન્યભાસ; નિરખી મન.
 મધ્યમાં વિલસતી સ્વરૂપની પ્રભા, તેમાં યાતાં મન બીન,
 જ્ઞાન પૃથક્ થઈ વિલય,
 બ્રહ્મ—બ્રહ્મ—બ્રહ્મમય—
 જામ અનાયાસ; એવું મૂર્ધમંડલનું શોભતું !

શ્રી જી. દેવી

અન્તર્મુખ થવા જીવને ઉપદેશ.

પદ ૧૮ (આવોને મારે મંદિરીયે જમરાય; એ લખ.)

અડંગા, ઉરમાં પ્રયત્ન તું જમાવ,
 કરી સંકલ્પોને બહિર્ ના આવ.
 પ્રપંચમાં સત્સુખ ના જડશે, પ્રતિકૂલ અન્તરાયો નડશે,
 સ્વાર્થી સમ્યન્ધી કનડશે, અન્તે અમદ્ભૂતો રગડશે;
 જે સમી વિભાવ જીવસ્વભાવ; અડંગા.
 જે જીવ સતપ્રયત્નપથે પળતો, કુમાર્મથી સમજીને વળતો,
 તેને પ્રભુઅનુગ્રહ ઝટ મળતો, ઈચ્છિત સિદ્ધિને તે સહજ રળતો,
 એલે વિશ્વોદયિમાં મહી જ્ઞાનનાવ; અડંગા.
 પ્રથમ સદ્ધિવેકને લે પારી, સમજ સાચું જ્ઞાન એ અવિચારિ !
 જ્ઞાનાસલ વસ્તુ વિચારી, અસત ત્યજી સલ લે સ્વીકારી,
 માથું ટુજ જડચિન્તથી ઉઠાવ; અડંગા.
 મધ્યું નરતનું દેવો જેને,—ધૃત્તે બ્યર્થ માળીશ ના તેને,
 એ શરીરથી, સાધી સાધન લેને, વિષમજોગવલખાં મુઠી દેને,
 મુદ્ધ લેવા સત્સંસ્કારીજ વાવ; અડંગા.

હૃદય જર્મ રહેજે તું વિરામી, અષ્ટ સિદ્ધિ નવનિધિ ત્યાં પામી,
નૃહરિપ્રભુચરણે શિર નામી, જીવત્વની હરજે સમૂહ ખામી,
અહં બ્રહ્મારિમ, અનુભવનો લે દ્વાવઃ

અડંગાં

શ્રી જં દેવી

વાહ્યાદવંરથી રૂંધર ઠગાતા નથી.

પદ ૧૯ (હું નથી એવી બોળા એ કય.)

એ નથી એવો બોળો, એ નથી એવો બોળો,

આ જગનો પ્રભુરે; એં

સાવધતા રાખો નહિ ધોવા અંતરમાંનો ચોળો,

પછી પ્રભુ રીઝવવા દિશપર, ભવે ગાગરો ઢોળો;

પણ નથી એવો બોળોં

સદ્ગુણથી મન રંગ્યા વિષુ છો કેમરચ્ચન્દન ધોળો,

મોહ દહ્યા વિષુ ધસો કપાળે, ભવે ભસ્મનો ગોળો; પણ નથીં

તનમનશુદ્ધિ ન કરો ઉછાળો, હરિસ્મરણની છોળો,

(અને) પવિત્રતા બતલાવા ભડકો, જોષ અંત્યજનો ચોળો; પણં

પ્રભુ પ્રભુ મો'એ કહો પણ અંતરથી જરી ન ખોળો,

અને તમે જાણો કે પ્રભુને, રીઝવી દઉં કરી ડોળો; પણં

માળાના મણકા તો મૂકો, ફેરવી જ્યાં લાં ડોળો,

વ્યવહારે તો કરી કુટિલતા, ખોટો ત્રાજવે તોળો; પણં

અન્તર્યામી પ્રભુ તો જાણે, કાણુ કાળો કાણુ ધોળો,

પણમાં એ તો પરખી કહાડે, આ તે મઠ કે ચોળો; એં

બોળવાય ઉપરનું જોષ, એવો એ નથી મોળો,

અનન્યભાવે ભજશે તો એ, પ્રસારશે નિજ ખોળો; એં

इष्टानुग्रह न अनुभवनार अभिमानीनां श्री इष्टप्रति कर्कश वचन.

પદ ૨૦ (મારા અભિમાની એ લય.)

હું છું આપનું બાબ, મારા આ શા હાલ-કલાલ,
લાવો હાવે કંઈ જાણ, રાખો મુજને ના કંગાલ.
આજ લગી મન મલકાતું, આપની શિર લહી રહાય,
અનુભવ તેજો થાતાં ના ઉર, અગ્નિવિષ્ણુ સીઝાય; હું છું
અતિ નિશ્ચિંત થઈને બેઠા, બૂલી વતસલભાવ,
આવો સ્વપ્ને જાણ્યો નોતો, કઠિન આપ સ્વભાવ; હું છું
હું રખડું છું કીટસમ પડે, આપ નિવસતા મહેલ,
અનંત વૈભવ તમ લંગરે, પણ હું નાખું ટહેલ; હું છું
લૌકિક માતપિતા બાલકને, તરછોડે ના કર્યાય,
સંયમી સાચા!! આપ જ જોને, સ્પર્શ કરી ના થાય; હું છું
બિખારીઓ પણ બૂખ્યા રહીને, બાલકને દે અન્ન,
આપતણું તો એથી ઉલટું, જોયું મેં વર્તન; હું છું
પિતાતણી સંપત્તિનો છે, પુત્ર ખરો હકદાર,
જાણીને પણ રહો છો શાને, આવા બેદરકાર; હું છું
દેશો ના કર્યું તો પછી હું તો, જ્યાં ત્યાં રખડી ખાઈશ,
આપ પ્રભુની કઠોરતાના, પ્રકટ ગુણો હું ગાઈશ; હું છું

પ્રમિલાબહેન

संयमसाधननिमित्त उत्सुक साधकना अभिलाष.

પદ ૨૧ ભૈરવી.

સંયમનાં અનુશન, સુન્દર, સાધનું કંઈ કંઈ આજ.
અવસર અનુપમ આજ મળ્યો છે, સાધન સાધવા કાજ; સુન્દર
ધ્યાન ધરનું હૃતપચ્છાદિકર્મા, સવાર ને વળી સાંજ; સુન્દર

શુદ્ધમેન્દ્રિય નિરોધશું નિશ્ચલ, નિરીન્દ્રિય વસ્તુમાનંજ;	સુન્દર૦
વૃત્તિકેરામહિરુમુખકાલે, સ્મરશું શ્રીગુરુરાજ;	સુન્દર૦
અંતર અગ્રાધ તત્ત્વસિન્ધુમાં, ચલવીશું મન-ઝાઝ;	સુન્દર૦
આંતર કરણઉપર આત્માનું, મેળવશું સ્વારાન્ય;	સુન્દર૦
અષ્ટ એકાગ્ર શુણ્ણીશું અભયપ્રદ, આત્માતણે અવાજ;	સુન્દર૦
મિત્ર સમાહિત રાખશું સંતત, સર્વ અવસ્થામાં જ;	સુન્દર૦
સચ્ચિતપદમાં વિલીન થઈને, અનુભવશું સામ્રાજ્ય;	સુન્દર૦

શ્રી જ૦ દેવી.

જ્ઞાપુરુષત્વ પામવાની મિથ્યા વાસના સેવનાર પ્રમાદીને ઉપાલંબ.

પદ ૨૨ ગરબી. (જીવ જગના થતિને, એ લય.)

શું તું સાધી શકીશ જગે જીવકા રે, તને પુરુષાર્થનો ન લાગ્યો નાદ,
જતાં મોટા થવાનું ચહે તું અતિ રે,
અષ્ટ જાતનો નિરોધ નથી સેવવો રે, તને વાતનો વધ્યો છે ઉન્માદ;
અને જીવનમાં કાંઈ કરવું નથી રે.

ગુરુસેવા કે સંયમ ન સાધવાં રે,

જતાં થાવા ચહે વિશ્વવંદ; અને

ત્યાગ, તિતિક્ષા કે ધ્યાન ન સેવે જતાં રે,

ચહે થાવા વિવેકાનંદ; અને

થવા તીર્થંકર, અર્હત તું ચહે રે,

પણ ત્યજતો ન સ્વાર્થતણે અંશ; અને

ભાવાવેશ ભક્તિતણે ઉઠે ના જતાં રે,

થવું ચહે રામકૃષ્ણપરમહંસ; અને

અખલ ઉપાસનામાં ન મન પરોવવું રે,

તોય થાવું રામદાસ સમર્થ; અને

૧ આત્મામાં. ૨ સર્વ પ્રસંગમાં સમસ્થિતિવાળું.

અખંડિત બ્રહ્મકેરા ચિન્તનવિના રે,
 તું તો જાણે મહા હૂંપ રામતીર્થ; અને
 પણ એમ તો ન હિંચ સ્થિતિ આવતી રે,
 પ્રમાદથી ન પ્રભુતા પમાય; છતાં
 જીવનમાહિ ચમતિયમ નથી પાળવા રે,
 પછી કેમ કરી મહાત્મા થવાય; છતાં
 માટે ઇચ્છા થવાની હિંચ હાય તો રે,
 પ્રજલ સાધજે અખંડિત પ્રયત્ન,
 પછી સદાજે થઇશ તું મહામતિ રે.
 અંતરાત્માનું આલંબન ધારીને રે,
 ગુરુ દરુશ્યથી પામ ઇચ્છ્યું રતન,
 અને મેળવ આ જન્મે ધારી સ્થિતિ રે.

ईशशरणता ए ज अहंनिवृत्तिनुं साधन छे.

પ: ૨૩ (કાયા કાચો કુંભ છે, એ લય.)

સાધ ચિન્તન ચાલતાં, અંતરૂમાં થયું એમ:
 ' મનનું શમન થતું નથી, અદાપિ લગી કેમ ? '

તપાસી જોયું મારું અંતરુ એક-તમાહિ,
 જહું દુઃખમૂલ, જણાઇ જૂત, મારા નિશ્ચયમાં કાંઈ.
 હૂંમમજાવો ત્યાં સુધી, મનનું છે ઉત્થાન,
 હું શમતાં મન મન નથી, અહં એ જ અચાન.
 મળી સદ્બુક્તિ તોપણ કંઈ કઠિનતા લાગવાથી,
 વળી વારંવાર, હૃદયમાં વિચાર, કયો મેં તીવ્રતાથી.
 મંથન કરતાં જડી ગયો, સર્વોત્તમ ઉપાય,
 પ્રભુમાં હૂંપણું અર્પું તો, મન સહજે શમી જાય;
 પછી સ્વમ જાગ્રતે મનનું નિરાણું રુકુરણ કપાથી !

જતા હું ને નિજ, નથી દુઃખગ્રીજ, પ્રભુસત્તા જ્યાં સોહાતી.
 'હું સ્વતંત્ર કર્તા અને ભોક્તા છું' લહી એમ,
 આજ સુધી દુઃખ અનુભવ્યું, હવે ટળ્યો એ બહેમ;
 પૃથક્ અભિમાન ત્યજીને આજ ધસીને શરણ થઈ છું,
 આ જીવનનાવ, ધરીને બાવ, સુકાનીને સોંપી દઉં છું.
 કરવું પડતું હોય તે, કરશે મુજ ભગવાન,
 આ રીતે સહજે લહું, મનનું અનવસ્થાન.

પ્રમીલા બહેન.

સંસારમાં ગુરુજ્ઞાતાનું શરણ લેવા પ્રબોધ.

પદ ૨૪ (આરે મન એ ન અધિક, એ લય.)

લઇ ભોમીયો કરો પ્રવાસ,
 છે માર્ગ વિહટ જંગલઝાડી, નડશે જે જશો વાટે આડી,
 હિંમત પશુઓ નાંખશે ઝટ ફાડી; લઇ
 રડવડતાં ભૂતો વળી નડશે, આવીને હુંટારા કનડશે,
 અણધાર્યા દુઃખ આવી પડશે; લઇ
 ભોમીયો લઇ વાટે સાથે, ફરશે સંસારે દિન રાતે,
 નિર્ભય રહેશે તો સઉ વાટે; લઇ
 ભોમીયો મુગમ પથ લઇ જશે, જ્યાં વિચરતાં મન હરખાશે;
 છૂપું પથ કંઈ કંઈ જોવાશે; લઇ
 મંત્રવ્યસ્થાને પહોંચાશે, ગુરુભોમીયો આપે અળપાશે,
 અને તવ કર્તાવ્યથી છૂટાશે; લઇ

શ્રી જં દેવી.

અભ્યંતરે ઉતરવા મનને પ્રબોધ.

પદ ૨૫ (ગાન મધુરા કંઈ ગા, એ લય.)

કંઈક હોંડે તો જા, મારા મનવા ! કંઈક હોંડે તો જા;	
ઉપર ઉપર તે શું બ્રમે છે, ઉપરમાં ન મઝા;	મારાં
ઉપર ભમતાં પક્ષિઓ જો ! તીરની પામે સખ;	મારાં
અખોલની ઉંડાણે રહેતાં, ભોગવતાં ન ઇજા;	મારાં
ઉપર ખીલેલાં કરમાતાં, પુષ્પો આ તાજાં;	મારાં
ઉંડાણે ઉતરેલાં મૂળો, અલિષ્ટ રહે ઝાઝાં;	મારાં
જાળે ભરાતી ઝટ જળઉપર, તરતી મત્સ્યપ્રજા;	મારાં
ઉંડાણના મહા મત્સ્યોની કાંઈ, તોડી શકે ન માઝા;	મારાં
ઉંડાણમાં છે ખુલ્લા પ્રભુમંદિરના દરવાજા;	મારાં
હર ઉંડાણે ઉતરીને આ, ઉપેન્દ્ર મહારાજા;	મારાં

દશ્યાસક્તિના ત્યાગપૂર્વક ઇષ્ટસ્મરણ કરી લેવા જીવને શિક્ષા.

પદ ૨૬ (બજન કરી લે ભાઈ ભગવતનું, એ લય.)

યજનપૂજન કરી લે આ જીવડા ! પ્રભુનું, જાવા દુઃખડાં,	
વળી લેવા શિવપદસુખડાં રે જી;	
વય વધી તોપણ આલકસમ શું, ફેરવે વિષયભરડા રે જી,	
પ્રભુજી જન તો અંતર હસતા, રમતો જોઈ રમકડાં;	વળી
પ્રભુસ્મરણઉપવનવિહરણ ^૧ લજી, શોધે શું દશ્યઉકરડા રે જી,	
રસસંસૃતિઆસક્તિના લાગતા, જીવનઉપર ઉઝરડા;	વળી
ધન્ય તું માને, જગત્તણી વાતોનાં કરી ગતકડાં રે જી,	
જાણુ પરન્તુ હોંડે ન તેથી, તારાં કલેશવીતકડાં;	વળી
આત્રસમાં ફળ ત્યજી ખાતો કાં, આવળકેરા પરડા રે જી,	
રોગ મશે ખાતાં ને છેવટ, આવી ઝાલશે જમડા;	વળી

૧ પ્રભુના સ્મરણરૂપી આગમાં ફરવું તે, ૨ જગત્ની પ્રીતિ.

ઘોવનમાં જે સધાય તે ન સધાતું થાનાં ધરડા રે જી,
સમય સ્વરૂપ, સદ્વિદ્યા મહી લે, ધુટ ન મિથ્યા ધરડા; વળી૦
સાધન સાધી, પ્રભુ આરાધી, વળી પ્રભુમય કરી મનડા રે જી,
કાયાનું કલ્યાણ કરી લે, નિરખી નૃદરિપ્રભુમુખડા; વળી૦

— શ્રી જ૦ દેવી.

પોતાના જીવનને કેવું રચવું તે મનુષ્યના પોતાના હાથમાં છે.

પદ ૨૭ (જે મરણ એ જીંદગીની, એ લય.)

આ જીવન પ્રભુખાણની છે રતનની દૈવી શિલા,
પોતાની પ્રભુએ છે ભરી જેના અણુઅણુમાં લીલા.
એ વસ્તુની મૂર્તિ રૂડી રચવાની રહી તુજમાં કલા,
છે હાથ તુજ તે કરવી ચાર્વંગી કે પ્રિદામણી બલા;
તુજ ચિંતને છે ટાંકણી, તારી કૃતિ છે આગિળા,
એ આગિળાં ને ટાંકણીથી, મૂર્તિ ઘડજે નિર્મલા; આ૦
ચિન્તને ધરીશ વિવેક ના તો, પ્રતિમાનયન થશે આધિળા,
પુણ્યકૃતિ કરી તો ન પ્રતિમા-પાય થાશે પાગિળાં;
કામાદિ હણી તું પાડ જીવત્વાશ્ચર્ય ભાગલા,
કર તત્ત્વચિંતનધર્મજેથી, જીવનમૂર્તિ ઝળાં ઝળાં; આ૦

— જ્ઞાનાવિર્ભાવકાલે થતો દષ્ટિભેદ.

પદ ૨૮ (અધારીયામાં, સધળા જન, એ લય.)

સંહારીયાં આ, પ્રભુએ નયણપરનાં અધારીયાં જી,
જાડવાળાંએ જાડુ, કર્યું આખઉપર જી,
નેત્રા ઉઘાડ્યાં અણુધારીયાં; સંહારીયાં આ૦
વિકારો હતા કંપક જન્મના એમાં જી,
જગના કોષએ એ ન સુધારીયાં;—
અંધ અખેથી ફરતાં, પડ્યાં બધાં દુઃખો જી,
ઉપાયો કરી કરીને હારીયાં;—

ઉપદ્રવો નયનો હાવે, અવનવું ભાળાંએ જી,
અંતરનાં જોષએ છૂપાં ખારીયાં;—
અધાડનાં સઉ જીવનોને ભાળાંએ જી,

કલ્પનામાં જે પૂર્વે ધારીયા;—
જડ ને જીવત્વતણી ભ્રમણાઓ ભાગી જી,
ભાળી ચૈતન્ય મનડા ધારીયા;—
જન્યન્તીજીવનને સહિમાં નયને નિહાળીને જી,
સહજમાં જીવન અમ ઉદ્ધારીયા;—

શ્રી જ૦ દેવી૦

સાધકોપતિ एनो ए ज प्रश्न.

પદ ૨૬. (જેસલ કરી લે વિચાર; એ લય.)

સાધક ! થવા પ્રભુધ્યાન, કરવા જગતું અમાન, શાં તેં માંડ્યા અનુષ્ઠાન,
તુજનેપૂછે છે ભગવાન; બોલોને સાધક વીર !

આપણુ મળીએ રે, ત્યારે આત્મકર્તવ્ય ચિંતવીએ રે જી.

પામી ગુરુનો સંયોગ, લીધાં સાધનો અમોઘ,
શાવા સ્વરૂપશું યોગ, તેનો કર્યો શો ઉપયોગ ? બોલોને સાધક૦

સાધક ! ભયંકરું સંસાર, જેમાં બહુ છે વિકાર,
તેનો પામવાને પાર, શો છે કર્યો તેં વિચાર ? બોલોને૦

પાછા વળીને જો નિજ, જીવન સંઘરે શી ચીજ,
એ ન જોયું હિરથી જ, તો તો જવી છે પતીજ; બોલોને૦

હિં પ્રતિક્ષણ સંકલ્પ, કરતા આયુષને અલ્પ,
હણવા મનનો પ્રજલ્પ, ચિંતન કર્યું છે શું સ્વલ્પ ? બોલોને૦

કૌષાદિક ભાવો બાજી, મુખપર આવી જાય,
પણુ તે નહિ શમાવાય, તો હિરથી તો કેમ તપ્તાય ? બોલોને૦

કહે કહ્યું કે વેણુ, ચઢી જતાં આપણાં નેણુ,
મન તો માંડે સામી ફેણુ, ક્યારે હિર ંહેશે આનિત-બહેણુ ? બોલોને૦

ધરમાં હાનિ જરી થાય, કે કાષ્ઠ માંદુ પડી જાય,
આપણું મુખ કરમાય, જગ કેમ જૂઠું તો જોવાય ? બોલોને૦

હજી તો છુટે ન પ્રમાદ, કે ન પૂટે જીભ-સ્વાદ,
કે ન મટે ભોમ-નાદ, કેમ કરી પમાશે પ્રમાદ ? બોલોને૦

આવી ધૂળજેવી વાત-ઘાટે દિવસ ને રાત,
 હરમાં થતા રે' ઉત્પાત, તો મન થશે કેમ મ્હાત ? બોલોને
 ઉતરે વાત ગળામાં, હજી બગડ્યું ન કાંઈ,
 કરવા પ્રભુની કમાઈ; સત્વર ઉઠો ભાઈ ! ભાઈ ! બોલોને

પ્રમુસાસાત્કારમાટે પ્રમુમય થવાની જરૂર છે.

પદ ૩૦. (વહાલાની પાછળ ફું નેમણુ ખની; એ લમ.)

પ્રભુને કાળે તો કરજે વૃત્તિ દિવાની,
 વૃત્તિ દિવાની, છોડી પરવા બીજની; વૃત્તિ
 પ્રભુને ખાતર તું વિસરી જાળે, ખાન ને પાનાદિ ભોમ,
 વિજ્ઞતા મનની વધશે તો, થાશે પ્રભુસંયોગ; કરજે
 કૌકિક વિભવો મેળવવા જેમ, તથાસે તું દિનરાત,
 રમરગથી તેમ પ્રભુચિંતનમાં, અપીં દે તુજ જાત; કરજે
 રાતની રાતો બેસી રહેજે, જોતાં પ્રભુની રાહ,
 હૃદયે ચેન પડે ન પ્રભુવિણ, પ્રકટાવી એવો દાહ; કરજે
 નમન ફટારે તો પ્રભુકાળે, મીંચે તો પ્રભુકાળ,
 ચાલે તો પ્રભુકાળે: એમ પ્રભુ-મય પ્રવૃત્તિ કરી આજ; કરજે
 વાણીમાં વહાલાતું કીર્તન, આખમાં અશ્રુધાર,
 શ્રવણે કેવળ પ્રભુનું શ્રવણ જ, એવી સ્થિતિને ધાર; કરજે
 વિરહતણા બાકુલ બાવે પ્રભુ—પ્રતિમા લખને હાથ,
 હરના હિમળકે ધડી ધડી ભેટી, પડજે તેની સાથ; કરજે
 દિગ્મહતા આવે તો સહેજે, પણ ન ત્યજશ પ્રભુશોધ;
 પ્રભુમય ખનતાં પ્રભુહર પ્રકટે: આજ તે તુજ હર નોધ; કરજે

પ્રમીલાવદન.

જેના તેના આગલ દુઃખનું કથન કરવા જરૂર નથી.

૫૬ ૩૧ (કાઠો સુખે આવી કહાણી, એ લય.)

કહેવી ન દુઃખની કહાણી જગતપાસે દીનતા આણી,
 ક જ ગ માઈ આતેકું દુઃખ ટાળશે,
 એવું માની, રંક પ્રાણી, ખની વાણી, વઢવો ન દુર્ખલતાની; કહેવી.
 જીવ જીવતણું દુઃખ શું ટાળશે,
 ભવધાણી, નિત્ય તાણી, જંદગાની, જેની છે ધૂગધાણી; કહેવી.
 જગના જીવો સ્વયં જ્યાં છે અદ્યક્ષતા ને—
 અગાની, અંધતાની, મંદતાની, છારી જેપર જવાણી; કહેવી.
 તેવા જનની દુરાશા ત્યજી ભજ તું,
 શબ્દપાણી, જોડી પાણી,^૧ યજ્ઞ ધ્યાની, તો તુજ સાચી મદાની; કહેવી.
 પ્રજુ ભક્તજનોરેર નેત્રોતર્યા,
 હુછે પાણી, નિજ જાણી, દીનતાની, એતો હજીસે નિશાની; કહેવી.
 પ્રજુનો અનન્ય આશ્રિત યજ્ઞને અલ્યા—
 અભિમાનિ ! ભવમાની, છાનીમાની, સુખની કરી લે કમાણી; કહેવી.

શ્રી જ૦ દેવી.

પ્રશ્નોત્તર.

૫૬ ૩૨ (મારી સજનિ ! તું કયાં રમી આવી, એ લય.)

મ૦ બોલો બોલો, આ અદ્યક્ષ દેવો ! શાને, બેઠા સુખ, સુખ, સુખ ?
 કઈ શું હું, એવું જ્યો રંક મટીને, ખનું જૂપ, જૂપ, જૂપ ?
 મનની મલિનતા કેમ ટળશે, કેમ કરી જીવત્વ જોવું,
 જીવનનો ઉત્કર્ષ સાધવા, કહો દેવો ! શું જોવું ?

ક૦

તાઈ રૂપ, રૂપ, રૂપ.

ધડી ધડી જો, આ અખંડસુખઅભિલાષિ ! તાઈ રૂપ, રૂપ, રૂપ.
 નરદેહે, સામર્થ્ય સકલ અનુભવતાં, શા જૂપ, જૂપ, જૂપ.

પ્ર० જગત્જળમાં બટકા થાક્યો, આયુષ આપું ખોતાં,
મળી ન શાન્તિ, તો તે સાચી, કહો મળશે શું જોતાં ?

હ० ચિતિરૂપ, રૂપ, રૂપ—ધડી ધડી०

પ્ર० ઉપાધિનો માર્યો હું જ્યાં ત્યાં, ગતાં દુઃખ લહાતાં,
કહો, પરમ નિરુપાધિક સત્સુખ, મને મળે શું થાતાં ?

હ० બ્રહ્મરૂપ, રૂપ, રૂપ—ધડી ધડી०

પ્ર० ધમ્મું અખંડાનન્દમગ્નતા, પૂર્ણ તૃપ્ત ચહું યાતું,
પરમ શક્તિ, પરમાનુભવને, લેવા કહો શું ધ્યાતું ?

નિજરૂપ, રૂપ, રૂપ—ધડી ધડી०

इष्टं अंतरमां दर्शन करती वृत्तिना बुद्धिप्रति उद्गार.

પદ. ૩૩ (હા હું છું બ્રહ્મ જીવ નથી એ, એ લય.)

હા સખિ ! એ તો એ જ છે મોહન, જપ તો જેના જપાય છે,
ત્રાટક પશુ થઈ જાય છે, ધ્યાન અખંડ ધરાય છે; ૬૦

અંતરની આંખે અંતરના અજવાળામાં એ તો શોધાય છે,
અંતરાત્મા ત્યાં લગાય છે, આનન્દ આનન્દ થાય છે; ૬૦

એનાં દર્શનઅંજન આનંદના નેત્રે, લુપ્તા ત્રિલોક દેખાય છે,
બાહ્યાન્તર જેવા સદાય એ, લોચન આ લલચાય છે; ૬૦

વહાલા પ્રભુકેઈ વહાલ અખડિન, ઉભરાતું જ્યારે જણાય છે,
જગનાં વહાલાં વિસરાય છે, પ્રભુમાં સર્વસ્વ શમાય છે; ૬૦

લૌકિક પ્રેમસ્વરૂપ ન કથાય તો, પ્રભુપ્રેમ કમ કથાય છે,
અનુભવીથી તે લહાય છે, પશુ તે સહજ ન પમાય છે; ૬૦

આરંભે દૂર જણાતા તે હાવે, નિકટ નિકટ નિરખાય છે,
છૂપી સાનો સમગ્નય છે, અખોલ વાણી શુણાય છે; ૬૦

અંતરના ઉડે હાવે જવું કાં, એ જ જ્યાં સામે બળાય છે,
ભેદ હવે તો વિલાય છે, એક સ્વરૂપ થવાય છે; ૬૦

શ્રી જ० દેવી.

ચિદાકાશમાં વિહરતી અદ્વૈતિની પ્રતીતિ.

પદ ૩૪ (પ્રહ્લાદ રમણિક વિ. તર્ક. એ લય.)
 ચિદ્ધન^૧ ચદ્યો નભમંડલેરે, અતિ પ્રખળ દળ ઉભર્યું,
 બની ત્યાં વીજ હું ઝખકું.
 એ ગગનગર્ભે ભીષણ મર્જન, જ્યાં અકથ પ્રસર્યું,
 ક્ષ્મની બસ વોજ ત્યાં ઝખકું.
 ન જણાય ત્યાં મધ્યાહ્ન કે, આશુંવ મળરકું,
 જળકે ન સૂર્યેન્દુ ત્યાં ક્યાં, તારાતણું મટકું;
 હું કેવળ વીજ ત્યાં ઝખકું.
 એ અમેઘ ધનસ્તરે, હું પણ ક્ષણિક ટકું,
 જ્યાં પળની પળ પણ વીતતી ના, ત્યાં પુનઃ છટકું;
 પરન્તુ હું જ ત્યાં જખકું.
 સર્વત્ર મત બની પ્રસરે, ક્યાંક ન પણ અટકું,
 પળમાત્ર પણ સાંત્રાજ્ય મુજ વર્તવું જોઇ શકું;
 ક્ષણિક પણ હું જ ત્યાં જખકું.
 એ ધનઉપર હું જળહળું, ને ઉંડાણે મરકું,
 લહો મુજ યથેચ્છ વિહરણુ ચિતિમાં. હું સ્વયં હરખું;
 અહો ! વિઘ્ન બની જખકું

ભારતવર્ષાનિમિત્ત શુભાચિંતન.

પદ ૩૫ (પરમ વિજયવન્ત હો, એ લય.)
 ભારત અભયવન્ત હો, પ્રહ્લાદભરમાં પ્રહ્લચિન્તને,
 દિવ્ય દષ્ટિવન્ત હો, આંતર સામય્યે^૨ જ્ઞાનઅંજને,
 પ્રભુમાં પ્રભુની પ્રભુતા પ્રકાશો,
 જળે સઘ છટી પ્રતિકૂલ પાશો;
 જણાળે સદા સર્વના નેત્રરહામે,
 પ્રભુનાં રૂપો ભારતે ઠામઠામે,
 ભારત વિશ્વવંશ હો, સેવી શ્રદ્ધાથી પરમ સંતને.

પ્રસિદ્ધ કરનારઃ
શ્રી ઐયર સાધુજી વિઠ્ઠલચરિત્રકથી
જેઠ હેઠ હવે—અમદાવાદ.

તા. ૧૩: ૩: ૨૨ થી તા. ૧૬: ૩: ૨૨.
સંવત ૧૯૭૬ સને ૧૯૨૦

શ્રી આચોદય પ્રીન્ટીંગ પ્રેસમાં જેઠાલાલ દેવશંકર દવેએ
મુદ્રિત કર્યું. ખાસિયા—અમદાવાદ.

સાધનસમારંભમાં સાધકોએ પાલન કરવાના નિયમ

૧ પ્રાતઃકાળે પાંચ વાગતાં ૬ આ

પરવારી સાત વાગતાં સંયમમાટે નિશ્ચય કરેલા સ્થળ જવું.

૨ સાતથી અગીયાર વાગતાં સુધી પ્રત્યેક સાધકે પોતપોતાને જળ, પ્રાણાયામ, ધારણા, ધ્યાન વગેરે સંયમની ક્રિયાઓ કરવી.

૩ કોઈ પણ સાધકે બીજા સાધકને વિશેષ થાય એવી કોઈ ક્રિયા સંયમનું સ્થાનમાં કરવી નહિ. તે સ્થાનમાંથી વારંવાર જવું કરવી નહિ.

૪ સમારંભમાં જોએ નાની ઉંમરનાં બાળકોને આવડ્યાં હોય તે તે બાળકોને સંયમમાં કોઈને કોઈ જાતનો શિક્ષણ ન કરે તેવી વ્યવસ્થા રાખવી. તેમ જ ચર્ચા બાળકોથી થતા દેષોના જવાબદાર તેમના વડીલોને જ મણુવામાં આવશે.

૫ અગીયાર વાગતાં પ્રાતઃકાળના સંયમની સમાપ્તિ થયે સાધકોએ, આરતી થતાં સુધી પોતાના આસનનો પરિત્યાગ કરવો નહિ.

૬ આરતી થઈ રહ્યા પછી સ્નાન કરવા ઇચ્છનાર સાધકોએ સ્નાન કરવા જવું. અને જણાવવામાં આવે તે સમયે ભોજનશાળામાં હાજર થવું. જોએ વિદ્યે હાજર થશે તેમ જ ભોજનમાટે બીજી ક્ષતિમાં જવારથી થશે.

૭ સાંજે પાંચ વાગે પુનઃ સ્નાનની ઇચ્છા હોય તેમણે સ્નાન જવું અને ૭ સુધીમાં સંધ્યા વગેરેથી પરવારી વ્યાખ્યાનમંડપમાં હાજર

૮ સાંજે ૭ થી આઠસુધી ચતુર્થા અષ્ટમી અન્ય નિશ્ચય કરેલા વખતે સમયે ચતુર્થા વ્યાખ્યાનોમાં સાધકના ધર્મને અનુસરી જાગ

૯ આઠથી સાડા નવસુધી કીર્તનના આનંદમાં લાગ લેવો.

૧૦ સાંજે પ્રત્યેક સાધક સુષ્પ જવું. જોમને વહેલી નિદ્રા ન આવતી તેમણે સુતા સુતા જવું કરવા, પરંતુ વાતો કરી બીજાની નિદ્રામાં વિશેષ ન

૧૧ સંયમવિનાશ સમયમાં સાધકોએ જાતતાસુધી વ્યવહાર નહિ કરવી, પરંતુ સંયમને ઘોષક વાતો કરવી, નહિ તે. મૌનપણ સંદેશ આપવું સેવન કરવું.

૧૨ આ નિયમોનો અભંગી ભંગ કરનાર સાધકોને સમારંભમાં

લેવાને અનધિકારી મણુવામાં આવશે.

